

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
א 2562/07
KHOTAMI נ. בנק דילסקונט

בית המשפט המחוזי
בתל אביב

ת.פתיחה: 30/10/07 סדר דין: רגיל

בענין:
1. KHOTAMI SOMBAT Thai Passport A549804
2. BUNYO CHAIYO Thai Passport S599677

כולם ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל בך ו/או עידן איידן
אצל מיכאל בך ושות', משרד עו"ד ונוטריון
מרח' ויצמן 2, תל אביב, 64239
מגדל אמות השקעות (קומה 6)
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

להלן: "התובעים";

- נ ג ד -

בנק דיסקונט לישראל בע"מ
רח' הרצל 160, תל אביב 68101

להלן: "הבנק" ו/או "הנתבע";

מהות התביעה: הצהרתית

כתב תביעה

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות כדלקמן:

- א. להצהיר כי הנתבע חייב מכוח היותו בנק בישראל, לפתוח חשבונות בנק לתובעים בהתאם לבקשתם, וכי אין לנתבע זכות לסרב לפתוח חשבון בנק לתובעים בשל היותם עובדים זרים;
- ב. ליתן כל סעד אחר כפי שביית המשפט הנכבד ימצא לצודק ולנכון בנסיבות הענין;
- ג. לחייב את הנתבע בהוצאות תביעה זו ובשכר טרחת עו"ד בצירוף מע"מ כדין.

א. עניינה של התביעה

1. תביעה זו, עניינה במדיניות בלתי ראויה ומצערת של הנתבע, אשר סירב, ועודנו מסרב לפניית התובעים, אשר ביקשו לפתוח כאחד האדם חשבון בנק לצורך התנהלות בסיסית ותקינה כמי שהגיעו לחיות ולעבוד בישראל לתקופה של חמש שנים.

2. בקשתם של התובעים לפתוח חשבון בנק סורבה על ידי הנתבע, וזאת על יסוד היותם של התובעים עובדים זרים מתאילנד. סירוב זה ניתן על יסוד נימוקים שונים ומשונים; פעם אחת היה נעוץ הסירוב בטענה שפתיחת חשבון כרוכה בהליך מסובך שיארך זמן רב באופן שלא יאפשר כביכול לנתבע לספק שרות ל"לקוחותיו שלו"; בפעם אחרת טען הנתבע כי אין אפשרות לפתוח חשבון בנק לעובדים מתאילנד הואיל ואלה אינם מוכנים לשלם את העמלות הנדרשות על ידי הבנק; בהזדמנות נוספת, טען הנתבע כי אין בידו טפסים בשפה התאילנדית, ובשל כך אין בידו לפתוח החשבון המבוקש.
3. כידוע, בנקים תרים אחר לקוחות "רגילים" שאינם עובדים-זרים; כאשר לקוח "רגיל" מבקש לפתוח חשבון בנק, על דרך הכלל מפנה הנתבע זמן על מנת לפתוח את החשבון המבוקש. זאת עושה הנתבע הן משיקולים כלכליים, אך ראשית לכל, בהתאם לחובתו החוקית כפי שיפורט להלן.
4. משום מה, כאשר שמע הנתבע כי מדובר בעובדים זרים מתאילנד, החליט הלה לסרב לפתוח את חשבונות הבנק כאמור, מבלי שביקש – וליתר דיוק – תוך שסירב לקבל, כל נתון אישי של התובעים אשר יכול היה, אולי, להצדיק את סירובו אשר נגוע, לשיטת התובעים, בהפליה אסורה, בניגוד לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה").

ב. העובדות הצריכות לענייננו

5. התובעים הם עובדים זרים בישראל, השוהים במדינה בהתאם לאשרת עבודה אשר ניתנה להם כדין.
6. על מנת לקיים שגרת חיים נאותה, ביקשו התובעים לפתוח חשבון בנק אצל הנתבע. יובהר, כי התובעים לא ביקש מהנתבע להעמיד עבורם קו אשראי כלשהו, והסתפקו בבקשה הבסיסית לפתוח חשבון בנק, בין אם לצורך הפקדת משכורת, בין אם לצורך משלוח כספים לתאילנד ובין אם לכל צורך אחר.
7. התובעים ביקשו מנציגת חברת כוח האדם המטפלת בעניינם, הגב' אורית אסטרון (להלן: "אורית"), לסייע להם בפתיחת חשבון בנק בסניף של הנתבע בנהריה.
8. לצורך זה, פנתה אורית לסניף של הנתבע בנהריה, וביקשה לפתוח עבור התובעים חשבון בנק. או אז, הוסבר לאורית כי אין אפשרות לפתוח חשבון בנק עבור עובד זר מתאילנד. הרקע לסירוב היה נעוץ בטענות שונות ומשונות, שיפורטו להלן.
9. יובהר, כי התובעים אינם דוברים את השפה העברית, ונוקקים לסיוע, אותו הם מקבלים בדרך כלל מנציגי חברת כח האדם.
10. למרות שבקשתם של התובעים סורבה על ידי הנתבע, פנתה אורית לנתבע בשנית, וביקשה לברר מה ניתן לעשות על מנת לפתוח עבור התובעים ועבור עובדים זרים נוספים מתאילנד חשבונות בנק אצל הנתבע. השיחה זו נאמר לאורית כי הדבר ייבדק על ידי הנתבע, וכי תינתן לה תשובה על כך.
11. ביום 21.3.07 התקשרה אורית לבנק על מנת לברר מה עלה בבירור שביקשה שהנתבע יבצע, והפעם הקליטה את השיחה שהתקיימה עם פקיד הבנק בשם איציק, אשר סירב לפתוח עבור התובעים חשבון בנק בביקור הראשון בסניף. העתק מתמליל שיחה זו מצ"ב **כנספת "א"**.

במסגרת שיחה זו, ולאחר בירור, אמר איציק לאורית כדלקמן :

”איציק: קודם לא יכולת לדבר, אז עכשיו כן עכשיו אני גם לא כל כך יכול, כי יש לי לקוחה פה אבל רק אני אגיד לך אורית שבדקנו את הנושא ו, א, אני נאלץ להשיב את פניך ריקם מה שנקרא, לא נוכל לפתוח להם, כי זה פשוט ישבש לנו פה את כל העבודה. את יודעת לפתוח חשבון כזה לכל אחד זה לוקח המון זמן ו... עם הרבה אנשים פה, כל אחד יצטרך לשבת מול פקיד לפחות, לפחות שעה אם לא יותר.”

12. גם כאשר אורית ביקשה שהבירור אודות התובעים וכל אחד מן העובדים הזרים שביקשו לפתוח חשבון בבנק, יהיה פרטני ואישי, סירב הלה לבדוק את בקשתו של כל עובד ועובד, והסתפק בכך שמדובר בעובד זר מתאילנד לצורך הסירוב הגורף לבקשה. בית המשפט הנכבד מופנה לאמור בתמליל המצ״ב **כנספח א״**, ממנו עולה התמונה הבאה:

”איציק: אני לא יכול להשבית את העסק פה בשביל הפתיחה הזאת, מה עוד שפה גם לעסקה של חד פעמית כזאת, נכון?
אורית: תשמע, אני לא יודעת אם זה חד פעמי, אולי אחר כך הם ירצו להמשיך להפעיל את החשבון.
איציק: אי אפשר לדעת, ... בא, נגיד רק לצורך הפעולה, אז לכן אנחנו נאלצים להשיב בשלילה.
אורית: תראה יש לי, אולי יש לי כבר, אני יכולה לארגן לך משהו כמו 20 תאילנדים ואולי תבדוק, אני אתן לך את השמות.
איציק: זה מחריף את הבעיה.
אורית: אה. אולי תבדוק, אולי אני אתן לך את השמות שלהם ואת המקומות עבודה שלהם ותבדוק אותם ותראה אם הם.
איציק: לא, לא, לא, לא, הייתי מעדיף לא להיכנס לכל זה אורית”

13. הנה כי כן, הבנק מסרב לקבל כל מידע אישי אודות התובעים, ומסתפק כאמור בעובדה שמדובר בעובדים זרים מתאילנד.

14. זאת ועוד, גם לאחר שאורית ביקשה לערב את ההנהלה הבכירה של הבנק, נמסר לה כי הסירוב לפתוח חשבון בנק הוא על דעת הגורמים המוסמכים לכך בהנהלת הבנק.

15. בענין זה, מופנה בית המשפט הנכבד לאמור בתמליל השיחה המצ״ב **כנספח א״**, שם נאמר כדלקמן:

”אורית: הבנתי. מה אתה מציע לי לעשות? יש לך אולי מנהל? אולי מישהו מעליך שאפשר לפנות?
איציק: אני התייעצתי, אני לא נתתי לך תשובה על המקום.
אורית: אה, התייעצת עם ההנהלה?
איציק: כן, עם מי שצריך, כן.”

16. ולמרות זאת, התובעים לא אמרו נואש, וביקש מאורית להמשיך ולנסות לפתוח עבורם חשבון בנק אצל הנתבע.

- נפתלי: לא, לא, לא כל מיני, אני לא אוהב כל מיני. כל מיני.
אורית: מה זה משנה למה?
נפתלי: לנו זה משנה, כי אני לא רוצה להיתקע עם חשבון... כי הם לא משלמים את עמלה ואת העלויות. יש עלויות של הפעלה."

19. שיתח זה הסתיימה בדחייה נוספת של שבוע, בה יבדוק המשיב שוב את המדיניות ואת האפשרות לפתוח חשבון בנק למבקשים.
20. הזמן חלף, אך גם הפעם לא טרח המשיב להשיב דבר, והמבקשים המשיכו להמתין, אולי בכל זאת יסכים הנתבע לפתוח עבורם את החשבון המבוקש.
21. חלפו למעלה משבועיים, וביום 6.9.07, שוחחתי שוב עם נפתלי, בשיחה שתמלילה מצייב כנספח "ג" לתצהירי זה. בשיחה זו השיב לי נפתלי כי אין שינוי במדיניות של המשיב, וכי אין אפשרות לפתוח עבור המבקשים חשבון בנק אצל המשיב.
22. לאחר שכל ניסיונותיהם של המבקשים לפתוח חשבון לא צלחו, ומשקצה נפשם בהתנהלות מעליבה זו של המשיב, לא נותר להם אלא לנקוט בהליך משפטי זה.

ג. הטיעון המשפטי

1.ג. חוק איסור הפליה

23. על יסוד עצה משפטית שקיבלתי, הוסבר לי כי למבקשים עילת תביעה מכוח חוק איסור הפליה.
24. סירובו של הבנק לפתוח חשבון בסניפים של המשיב הוא בגדר הפליה על רקע היותם של המבקשים נמנים על קבוצת העובדים הזרים.
25. העובדה שהמשיב אף לא הסכים לקבל לידי את פרטיו האישיים של המבקשים (כגון תלושי שכר, פרטים אודות מקומות עבודתם וכיוצא"ב), על אף שהוצע לו הדבר על ידי בשיחה המוקלטת המצוטטת לעיל, מלמדת על כך שברגע ששמע המשיב כי מדובר ב"עובדים-זרים", ננעלה דעתו ולא היתה עוד עובדה שיכולה היתה לשנות ממסקנתו ומסירובו לפתוח חשבון בנק, וכלשונו של אותו איציק:

- אורית: אה, אולי תבדוק אולי אני אתן לך את השמות שלהם ואת המקומות עבודה שלהם ותבדוק אותם ותראה אם הם.
איציק: לא, לא, לא, לא, לא, הייתי מעדיף לא להיכנס לכל זה אורית.

26. בבחינת למעלה מן הצורך, אוסיף כי אין יסוד לסברה שלא היה המשיב עתיד להפיק מניהול חשבוננו רווח מספיק ביחס ללקוחות אחרים, שכן המבקשים לא סירבו, ואף היו מוכנים לשלם את הסכומים הנגבים על ידי המשיב בדיוק כמו כל לקוח אחר.
27. בתפישת המשיב, הכוללת ייחוס מעמד נחות למבקשים ולחברי הקבוצה אך ורק על רק היותם עובדים זרים מתאילנד, טמונה השפלה עמוקה כתוצאה מהפליה פסולה ואסורה.

28. למותר לציין כי למשיב לא היתה כל אינדיקציה אשר יכולה היתה להצדיק סירוב לפתוח את חשבון הבנק למבקשים ולתבירי הקבוצה זולת היותם עובדים זרים – עובדה שאינה מלמדת אלא על דעתו הקדומה הפסולה של המשיב.

29. המשיב דרס ברגל גסה את כבודם של המבקשים, ואף השפילם בסירובו לאפשר להם לנהל חשבון בנק כאילו לא היו אחד האדם. גם אילו היה ממש בכך שלמבקשים צורך בחשבון בנק לצורך פעולה בנקאית אחת, ובשל כך כביכול המבקשים אינם לקוחות "רווחיים" עבור המשיב, הרי שהרווח הכלכלי אינו יכול להכשיר התנהלות מפלה. זאת שכן, בהתאם לעצה משפטית שקיבלתי, אפנה בענין זה לאמור בסעיף 3(ב) לחוק איסור הפליה, הקובע כדלקמן:

"(ב) לענין חוק זה, אחת היא אם העיסוק נעשה למטרת רווח או שלא למטרת רווח ואם נגבה או לא נגבה תשלום תמורת הספקת המוצר או השירות הציבורי, הפעלת המקום הציבורי, מתן הכניסה למקום הציבורי או מתן השירות במקום הציבורי".

30. הבנק גם אחראי כמובן למעשים של עובדיו אשר מסרו את דבר הסירוב לפתוח חשבון בנק כאמור. בהתאם לעצה משפטית שקיבלתי, אפנה בענין זה לאמור בסעיף 3(ג) לחוק איסור הפליה קובע כדלקמן:

"(ג) בחוק זה, "מי שעיסוקו" - לרבות בעלים, מחזיק או מנהל של עסק, וכן האחראי בפועל על הספקת המוצר או השירות הציבורי או על הפעלת המקום הציבורי או הכניסה אליו".

31. אך ורק לנוכח העובדה שהמבקשים הם עובדים זרים, סירב המשיב לפתוח עבורם חשבון בנק. לפיכך, ובהתאם לעצה משפטית שניתנה לי, אטען כי נטל ההוכחה רובץ לפתחו של המשיב, בהתאם לסעיף 6 לחוק איסור הפליה, הקובע כדלקמן:

"הוכיח התובע בהליך אזרחי לפי חוק זה אחד מאלה, חזקה שהנתבע פעל בניגוד להוראות סעיף 3, כל עוד לא הוכיח אחרת:

(1) **הנתבע סירב לספק מוצר או שירות בציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לאחר שבירר פרטים הנוגעים לעילות הפליה המנויות בסעיף 3;**

(2) **הנתבע סירב לספק מוצר או שירות בציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות הפליה המנויות בסעיף 3, ולא סירב כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים עם אותה קבוצה;**

(3) **הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות בציבורי, כניסה למקום ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות הפליה המנויות בסעיף 3, בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה".**

32. כידוע, המבקשים הם בגירים אשר עובדים ומרוויחים את כספם ביושר, ואין כל סיבה שלא יתאפשר להם לפתוח חשבון בנק ולנהל את חייהם באופן סביר.

33. בשולי הדברים יצויין, כי רק לאחרונה עמד מבקר המדינה על ריבוי מקרי השוד מהם סובלים העובדים הזרים בשל החזקת כספי המזומן ברשותם.

28. התובעים יטענו כי בתפישת הנתבע, הכוללת ייחוס מעמד נחות לתובעים אך ורק על רק היותם עובדים זרים, טמונה השפלה עמוקה כתוצאה מהפליה פסולה ואסורה. אמרה על כך השופטת ד' דורנר בבג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הביטחון, פ"ד מט(4) 94, 135, כי:

"ביסודה של הפליה כזו עומד ייחוס מעמד נחות למופלה, מעמד שהוא פועל יוצא ממהותו הנחות כביכול. בכך טמונה, כמובן, השפלה עמוקה לקורבן ההפליה..."

29. למותר לציין כי לנתבע לא היתה כל אינדיקציה אשר יכולה היתה להצדיק סירוב לפתוח את חשבון הבנק לתובעים זולת היותם עובדים זרים – עובדה שאינה מלמדת אלא על דעתו הקדומה הפסולה של הנתבע.

30. התובעים יטענו כי הנתבע דרס ברגל גסה את כבודם, ואף השפילם בסירובו לאפשר להם לנהל חשבון בנק כאילו לא היו אחד האדם. גם אילו היה ממש בכך שלתובעים צורך אך ורק בחשבון בנק לצורך פעולה בנקאית אחת, ובשל כך כביכול התובעים אינם לקוחות "רווחיים" עבור הנתבע, הרי שהרווח הכלכלי אינו יכול להכשיר התנהלות מפלה כאמור בסעיף 3(ב) לחוק איסור הפליה, הקובע כדלקמן:

"(ב) לענין חוק זה, אחת היא אם העיסוק נעשה למטרת רווח או שלא למטרת רווח ואם נגבה או לא נגבה תשלום תמורת הספקת המוצר או השירות הציבורי, הפעלת המקום הציבורי, מתן הכניסה למקום הציבורי או מתן השירות במקום הציבורי".

31. התובעים יטענו כי הנתבע אחראי למעשים של עובדיו אשר מסרו את דבר הסירוב לפתוח חשבון בנק כאמור, באשר סעיף 3(ג) לחוק איסור הפליה קובע כדלקמן:

"(ג) בחוק זה, "מי שעיסוקו" - לרבות בעלים, מחזיק או מנהל של עסק, וכן האחראי בפועל על הספקת המוצר או השירות הציבורי או על הפעלת המקום הציבורי או הכניסה אליו".

32. התובעים יטענו כי אך ורק לנוכח העובדה שהם עובדים זרים, סירב הנתבע לפתוח עבורם חשבון בנק. לפיכך, יטענו התובעים כי נטל ההוכחה רובץ לפתחו של הנתבע, בהתאם לסעיף 6 לחוק איסור הפליה, הקובע כדלקמן:

"הוכיח הנתבע בהליך אזרחי לפי חוק זה אחד מאלה, חזקה שהנתבע פעל בניגוד להוראות סעיף 3, כל עוד לא הוכיח אחרת:

(1) **הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לאחר שבירר פרטים הנוגעים לעילות ההפליה המנויות בסעיף 3;**

(2) **הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, ולא סירב כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים עם אותה קבוצה;**

(3) **הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה".**

33. כידוע, התובעים הם בגירים אשר עובדים ומרוויחים את כספם ביושר, ואין כל סיבה שלא יתאפשר להם לפתוח חשבון בנק ולנהל את חייהם באופן סביר.

34. בשולי הדברים יצויין, כי רק לאחרונה עמד מבקר המדינה על ריבוי מקרי השוד מהם סובלים העובדים הזרים בשל החזקת כספי המזומן ברשותם.

2.ג. חוק הבנקאות

35. בנוסף, יטענו התובעים כי הנתבע הינו תאגיד בנקאי שעליו חלות הוראות חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

36. התובעים יטענו כי הנתבע הפר את החובה המוטלת עליו לפתוח להם חשבון בנק, בהתאם להוראת סעיף 2 לחוק הבנקאות הקובע כדלקמן:

"לא יסרב תאגיד בנקאי סירוב בלתי סביר לתת שירותים מהסוגים הבאים:

- (1) קבלת פקדון כספי במטבע ישראלי או במטבע חוץ;
- (2) פתיחת חשבון עובר ושב במטבע ישראלי וניהולו כל עוד מתקיימת אחת מאלה:
 - (א) החשבון ביתרת זכות לטובת הלקוח;
 - (ב) הלקוח עומד בתנאי ההסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי בקשר לניהול החשבון"

37. סעיף 2 הנ"ל הקובע חובה לפתוח חשבון בנק לכל דורש כל עוד החשבון מצוי ביתרת זכות, נקבע בפרק ב' לחוק הבנקאות.

38. סעיף 10 לחוק הבנקאות קובע כדלקמן:

"תאגיד בנקאי שעשה אחת מאלה, דינו – כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז-1977:

- (1) הפר הוראה מהוראת פרק ב' למעט סעיפים [...]"

39. התובעים יטענו כי על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות, מהווה הוראת סעיף 2 לחוק הבנקאות עבירה פלילית, המהווה חובה חקוקה אשר הופרה על ידי הנתבע. הפרת חובה חקוקה זו הסבה לתובעים עלבון, עגמת נפש רבה ותחושת הפליה קשה.

40. בית המשפט הנכבד מופנה לאמור באתר הבית האינטרנטי של בנק ישראל שהעתקו מצ"ב כנספח "ד", ובו נקבע כדלקמן:

"תחום יחסי בנק לקוח

[...]

הבנקאים מחויבים לפתוח לנו חשבון עובר ושב

על פי סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 אסור לבנק לסרב סירוב בלתי סביר לפתוח חשבון עובר ושב במטבע ישראלי, כל עוד החשבון מצוי ביתרת זכות וכל עוד הלקוח עומד בתנאי ההסכם בינו לבין הבנק בקשר לניהול החשבון. חשוב לציין כי הבנק אינו מחויב להעמיד אשראי ללקוח, לרבות מסגרת אשראי בחשבון העו"ש.

סיבה סבירה לסירוב לפתוח חשבון עשויה להיחשב, למשל, אחת מאלה:

- סכסוך בעבר בין הבנק ללקוח הפוגע ביחסי האמון הדרושים לניהול חשבון בנק;
- התנהגות אלימה – פיזית או מילולית – של הלקוח בסניף בעבר;

היותו של הלקוח מוגבל בעבר או בהווה (על פי חוק צ'קים ללא כיסוי) איננה יכולה להוות סיבה סבירה לסירוב של בנק לפתוח לו חשבון עו"ש ביתרת זכות ללא מסגרת אשראי וללא אמצעי תשלום; כלומר, הבנק מחויב לפתוח לו חשבון ביתרת זכות וללא צ'קים".

41. אין חולק כי התובעים לא נכנסים לגדרן של אחת מן הסיבות המהוות הצדקה סבירה לסרב לפתוח בעטיין חשבון בנק.

42. בנוסף או לחילופין, יטענו התובעים כי על הנתבע כגוף המעניק שירות פיננסי לציבור הרחב, חלות נורמות של המשפט הציבורי. דינם של תאגידים מסוגו של הנתבע, כדן התאגידים הסטטוטוריים. על הנורמות החלות על תאגידים סטטוטוריים אמרה המלומדת פרופ' ד' ברק-ארז במאמר "תאגידים ציבוריים" עיוני משפט יט (תשנ"ה) 273 בעמ' 281:

"התאגידים הסטטוטוריים הם גופים שהוקמו בחוק. על-כן, אף-על-פי שהם מובחנים מן המדינה ומהווים גופים בעלי אישיות משפטית עצמאית, יש לראות בהם רשויות מינהליות לכל דבר ועניין. ככאלה, תחולת המשפט הציבורי עליהם היא מושכלת-יסוד, ולא שאלה לדיון... התאגידים הסטטוטוריים אינם מעוררים את הדילמה של תחולת המשפט הציבורי; תחולתו נובעת ממהותם כרשויות מינהליות".

43. באשר להתנגשות בין השיקולים העסקיים לבין החובה הציבורית המוטלת על גופים אלה אמר פרופ' י' זמיר בספרו הסמכות המנהלית (תשנ"ו, כרך א') בעמ' 397-396, כי:

"האופי הציבורי של התפקיד מחייב את הגוף לפעול, לא רק על יסוד שיקולים עסקיים, אלא גם לקחת בחשבון, באופן מקביל, שיקולים של טובת הציבור"

44. ברי, כי טובת הציבור היתה להתייחס לקבוצת המיעוט של העובדים הזרים בכבוד לו הם ראויים, כאשר פעולה בסיסית של פתיחת חשבון, שתאפשר לעובדים חיים נורמאליים, אינה דרישה מוגזמת ממי שמבקש לחיות בארץ ולעבוד בה במשך שנים ארוכות.

45. בית המשפט העליון קיבל את עמדתו של פרופ' זמיר הנ"ל וקבע בבג"צ 8299/01 ועד העובדים של ההנדסאים נ' רשות שדות התעופה, (מיום 15.9.2005, טרם פורסם), כדלקמן:

"יתרה מזאת, כאשר קיימת התנגשות בין שיקולים עסקיים לבין חובתו של התאגיד הסטטוטורי למלא את תפקידו הציבורי כנאמן הציבור, גוברת חובתו הציבורית".

46. התובעים יטענו כי הנתבע אינו רשאי להעדיף את השיקול העסקי על פני השיקול הציבורי אך ורק על רקע השתייכותם של התובעים לציבור העובדים הזרים, וכי כעובדים זרים הם זכאים לכבוד הראוי לו. זאת, מבלי לגרוע מכך שאין כל יסוד לסברה שהתובעים אינם לקוחות כדאיים מבחינה כלכלית, וכי טענה זו כל כולה נגועה בדעה קדומה שאין לה יסוד או מקום.

ד. סוף דבר

47. אשר על כל אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

47.1. להצהיר כי הנתבע חייב מכוח היותו בנק בישראל, לפתוח חשבונות בנק לתובעים בהתאם לבקשתם, וכי אין לנתבע זכות לסרב לפתוח חשבונות בנק לעובדים זרים;

47.2. ליתן כל סעד אחר כפי שבית המשפט הנכבד ימצא לצודק ולנכון בנסיבות הענין.

48. לחייב את הנתבע בהוצאות תביעה זו ובשכר טרחת עו"ד בצירוף מע"מ כדין.


עידן איידן, עו"ד
באי כח התובעים


מיכאל בן עזר, עו"ד
מיכאל בן עזר, משרד עורכי דין ונוטריון

היום, 30 באוקטובר, 2007